
Towarzystwo Przyjaciół Tworek "Amici di Tworki".

Przegląd Pruszkowski nr 1, 59-62

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ TWOREK AMICI DI TWORKI

Towarzystwo Przyjaciół Tworek „AMICI di TWORKI” jest organizacją pozarządową, powstało w 1994 roku z Koła Przyjaciół Tworek na rzecz Szpitala Psychiatrycznego w Pruszkowie - Tworkach. Towarzystwo działa w oparciu o statut. Celem Towarzystwa jest:

- działalność na rzecz respektowania praw osób chorych psychicznie,
- promocja i wspieranie twórczości osób psychicznie chorych,
- wspieranie działalności terapeutyczno - rehabilitacyjnej Szpitala Psychiatrycznego w Pruszkowie - Tworkach,
- ochrona terenu i zabytkowych obiektów szpitala.

Dla realizacji tych celów Towarzystwo:

- podejmuje działania promujące zdrowie psychiczne
- organizuje wystawy, aukcje, koncerty i spotkania integracyjne
- tworzy i wyposaża pracownie o profilu artystyczno - rehabilitacyjnym
- organizuje warsztaty i zajęcia plenerowe
- udziela wsparcia chorym utalentowanym artystycznie
- wspiera prace renowacyjne zabytkowych obiektów szpitala

Członkami Towarzystwa są pracownicy szpitala w Tworkach, osoby z różnych środowisk i zawodów, wyróżniające się w życiu społecznym i naukowym, artyści, ludzie zamieszkali w Polsce i za granicą. Zarząd Towarzystwa pracuje społecznie. Prezesem Towarzystwa jest **Maria Pałuba** psychiatra, zawodowo związana ze Szpitalem Tworkowskim, organizatorka wielu przedsięwzięć na rzecz zdrowia psychicznego i praw człowieka.

Od kilku lat Towarzystwo realizuje dwa projekty - „*Razem w sztuce i życiu*” i „*Być razem i żyć razem*”, mające na celu przełamywanie barier społecznych, przeciwstawianie się izolacji i dyskryminacji osób psychicznie chorych, edukację społeczną w zakresie zaburzeń psychicznych i promocję zdrowia. Forma realizacji tych projektów obejmuje m.in. popularyzację programów edukacyjnych, organizację spotkań integracyjnych mieszkańców Pruszkowa, spektakli poetycko - muzycznych, organizowanie w kraju wspólnych wystaw prac pacjentów szpitala i profesjonalnych artystów, wystaw prac pacjentów za granicą, organizowanie spartakiad osób psychicznie chorych, publikację twórczości chorych, współudział w organizacji konferencji naukowo - szkoleniowych z zakresu psychiatrii środowiskowej, ukierunkowanych na potrzeby środowiska lokalnego.

Towarzystwo promuje i finansuje wydawnictwa prezentujące twórczość osób psychicznie chorych (w tym stały kwartalnik „*Tworkowskimi Alejkami*”, zbiór wierszy „*Tworkowskie Dedykacje*”, katalogi, pocztówki itp.) oraz zwią-

Pracownia Higieny i Kosmetyki w szpitalu w Tworkach

zane z rehabilitacją psychiatryczną (np. „*Rehabilitacja w psychiatrii*” Geoffa Shepherd). Wszystkie zadania Towarzystwo realizuje w oparciu o pozyskane fundusze z różnych instytucji, fundacji na określone projekty, a także od osób prywatnych. Przychody to także dochody z wystaw (sprzedaż prac), aukcji i kwest pieniężnych oraz składek członkowskich.

Działalność Towarzystwa w zakresie prowadzenia terapii pacjentów szpitala poprzez sztukę wspiera ponad 200 profesjonalnych artystów z Polski, m.in. M. Abakanowicz, T. Pągowska, J. Szajna, J. Nowosielski, A. Podkański, A. Strumiłło a także twórcy ze St. Zjednoczonych, Francji, Japonii, Australii, Niemiec, Argentyny i Ukrainy, przekazując w formie daru swoje prace na kolejne wystawy. Prace artystów ofiarodawców, które nie znalazły nabywców podczas wystaw, stanowią majątek Towarzystwa i są wystawiane w utworzonej w 1995 r. stałej *Galerii Tworkowskiej*.

W roku 2004 Towarzystwo „Amici di Tworki” obchodzić będzie swoje 10-lecie.

Na przestrzeni tych lat Towarzystwo zorganizowało 36 wystaw prac pacjentów w prestiżowych miejscach całego świata, m.in.

Galeria *Zachęta* - Warszawa 1994

Dortmund, 1995, Lwów 1995, Praga 1995 - objazdowa

Galeria Tworkowska. Szpital w Tworkach 1999/2000 r

Galeria „Art an Marge” Bruksela 1996 (indywidualna Stanisława Dutkiewicza),

Konsulat Generalny w Nowym Jorku
Instytut Kultury Polskiej w Paryżu 1999,
Jokohama, Madryt,

Paryż 2000 - objazdowa przez 10 stolic Europy pod nazwą *Historie życia* - poczynając od Luwru

Chicago 2002 - Muzeum Polski,

Galeria Zapieчек w Warszawie corocznie od 1994

Kopenhaga 2003

Działalnością Towarzystwa zainteresowała się TVP, radio i prasa - lokalna i krajowa. Członkowie Towarzystwa, a przede wszystkim Prezes dr Maria Pałuba udziela licznych wywiadów, bierze udział w programach telewizyjnych i radiowych promując zdrowie psychiczne, poruszających problemy osób chorych psychicznie, respektowania ich prac oraz roli sztuki w psychiatrii. Co roku patronat medialny przyjmuje Gazeta Wyborcza podczas organizowania przez Towarzystwo wystawy w Galerii Zapieчек w Warszawie, a TVP bierze udział w obchodach ogólnopolskiego programu „Schizofrenia - Otwórzcie Drzwi” i Dniu Solidarności z Chorymi na Schizofrenię, w którym uczestniczą także Towarzystwo „Amici di Tworki”.

Działalność Towarzystwa wpływa na kształtowanie w świadomości społeczeństwa prawidłowego wizerunku człowieka psychicznie chorego, jego praw do wolności i do godności.

Za swoją działalność Towarzystwo „Amici di Tworki” i jej Prezes było wielokrotnie nagradzane:

- 1995 Fundacja Wspieranie Niezależnej Kultury Polskiej (POLCUL FOUNDATION) z siedzibą w Sydney.
- 2000 Fundacja im. S. Batorego „*Porządnie poza rządem*”,
- 2001 - *Zwyczajni - Niezwyčajni* - nagroda TVP
- 2002 Nagroda Prezydenta m. Pruszkowa

Istotną trudnością w rozwijaniu działalności Towarzystwa jest pozyskiwanie środków finansowych na realizację planowanych zadań oraz brak osób zaangażowanych w działalność na rzecz osób psychicznie chorych, co wiąże się z ciągle utrzymującą się niechętną i negatywną postawą oraz niewiedzą społeczeństwa o chorobach i zaburzeniach psychicznych.

W planach:

kontynuacja realizowanych projektów, aby bowiem uzyskać zmianę świadomości i postaw społeczeństwa wobec osób psychicznie chorych - działania muszą mieć charakter długofalowy i wielopłaszczyznowy.

Wystawa w Instytucie Kultury Polskiej w Paryżu. (rok 1999). Od lewej: Waldemar Jampolski, dr Maria Pałuba i Stefan Kuller.